

Anonymizovaná verze

Překlad C-61/21 - 1

Věc C-61/21

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

2. února 2021

Předkládající soud:

Cour administrative d'appel de Versailles (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

29. ledna 2021

Žalobce:

JP

Žalovaní:

Ministre de la Transition écologique

Premier ministre

[OMISSIS]

[OMISSIS]

La Cour administrative d'appel de Versailles

(Odvolací správní soud ve Versailles)

[OMISSIS]

Plénum

[OMISSIS]

Jednání dne 20. ledna 2021

Rozhodnutí ze dne 29. ledna 2021

[OMISSIS]

S přihlédnutím k následujícímu řízení:

Předcházející soudní řízení:

JP se domáhal, aby tribunal administratif de Cergy-Pontoise (správní soud v Cergy-Pontoise):

1° zrušil implicitní rozhodnutí, kterým prefekt departementu Val-d'Oise odmítl přijmout opatření k vyřešení jeho zdravotních problémů souvisejících se znečištěním životního prostředí;

2° uložil prefektovi, aby ve lhůtě dvou týdnů a pod pokutou ve výši 3 000 eur za každý den prodlení přijal veškerá opatření spadající do jeho pravomoci za účelem řešení jeho zdravotních problémů spojených s environmentálními alergiemi způsobenými ovzduším, zejména aby opravil vyhlášky povolující klasifikovaná zařízení tak, že podnikům, na které se tyto právní předpisy vztahují, uloží systematickou povinnost pozastavit produkci znečišťujících emisí, jakmile meteorologické varování ohlásí vážné riziko překročení mezních hodnot;

3° uložil prefektovi departementu Val-d'Oise a státu provést všechna doporučení Evropské komise vyplývající zejména z jejího oznámení ze dne 15. února 2017, jakož i dvanáct doporučení, která vydal Účetní dvůr ve své zprávě z ledna 2016;

4° před rozhodnutím ve věci ustanovil dva znalce pro účely měření znečištění ovzduší a jeho dopadu na zjištěné choroby;

5° nebudou-li tito znalci ustanoveni, uložil státu povinnost zaplatit mu částku ve výši šesti milionů eur jako náhradu za újmu na zdraví a částku ve výši patnácti milionů eur jako náhradu nemajetkové újmy, úzkosti, tělesné újmy, estetické, fyzické a psychické újmy.

Rozsudkem č. 1510469 ze dne 12. prosince 2017 tribunal administratif de Cergy-Pontoise (správní soud v Cergy-Pontoise) tyto návrhy zamítl.

Řízení před odvolacím soudem:

Návrhem a čtyřmi spisy účastníka řízení, zapsanými do rejstříku dne 25. dubna 2018, 16. ledna 2019, 28. května 2019, 15. ledna 2020 a 23. září 2020, se JP, zastoupený L. Gimalacem, advokátem, domáhá, aby odvolací soud:

1° zrušil tento rozsudek;

2° vyhověl jeho návrhovým žádáním předloženým v prvním stupni;

3° uložil státu povinnost zaplatit částku 3 500 eur na základě článku L. 761–1 code de justice administrative (zákon o správním soudnictví).

JP tvrdí, že:

- stát odpovídá za kvalitu ovzduší na základě článku L. 220–1 code de l'environnement (zákon o životním prostředí);

- soud neprávem rozhodl, že prefekt departementu Val-d'Oise nemá žádný prostor pro uvážení při uplatňování právní úpravy týkající se znečištění ovzduší, přestože má zvláštní dozorové pravomoci a nepředložil důkaz o tom, že přijal veškerá opatření požadovaná při překročení mezních hodnot znečištění v Ile-de-France nebo v oblasti dozoru nad klasifikovanými zařízeními;

- překročení mezních hodnot znečištění může založit odpovědnost státu ve vztahu k JP s ohledem na povinnosti uložené evropskou směrnicí ze dne 21. května 2008;

- odpovědnost státu je založena na jeho povinnosti přijmout veškerá opatření nezbytná k ochraně lidského života;

- může být založena též odpovědnost státu za škodlivý následek;

- soud neprávem odmítl vyhovět jeho návrhu na vypracování znaleckého posudku;

- je prokázána souvislost mezi znečištěním ovzduší a jeho zdravotním stavem, existence újmy v podobě úzkosti a újmy vzniklé z nedostatku informací.

Ve vyjádření k odvolání zapsaném do rejstříku dne 21. března 2019 navrhuje ministr pro ekologickou a solidární přeměnu zamítnutí návrhu.

Tvrdí, že vznesené odvolací důvody nejsou opodstatněné.

Rozhodnutím ze dne 25. května 2018 byla JP poskytnuta plná bezplatná právní pomoc.

S přihlédnutím k ostatním písemnostem ve spise.

S přihlédnutím k:

- Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod;

- Smlouvě o fungování Evropské unie;

- směrnici [OMISSIS] [Evropského parlamentu a Rady] 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu [(Úř. věst. 2008, L 152, s. 1)];

- code de l'environnement (zákon o životním prostředí);

- rozsudkům [OMISSIS] ze dne 19. listopadu 2014 [ClientEarth (C-404/13, EU:C:2014:2382),] a [OMISSIS] ze dne 24. října 2019 [Komise v. Francie (Překračování mezních hodnot pro oxid dusičitý) (C-636/18, EU:C:2019:900),] Soudního dvora Evropské unie;

- rozhodnutím Conseil d'État (Státní rada) č. 394254 ze dne 12. července 2017 a č. 428409 ze dne 10. července 2020, kterými bylo rozhodnuto v soudních sporech;
- code de justice administrative (zákon o správním soudnictví).

[OMISSIS]

S ohledem na to, že:

1. JP se odvolal proti rozsudku č. 1510469 ze dne 12. prosince 2017, kterým tribunal administratif de Cergy-Pontoise (správní soud v Cergy-Pontoise) zamítl jeho návrhy směřující zejména ke zrušení implicitního rozhodnutí prefekta departementu Val-d'Oise, kterým odmítl přijmout vhodná opatření k vyřešení jeho zdravotních problémů souvisejících se znečištěním ovzduší a k tomu, aby mu stát nahradil různé újmy, které přičítá tomuto znečištění, přičemž tyto újmy byly vyčísleny na částku 21 milionů eur.

K právnímu rámci sporu:

2. Na jedné straně článek 1 směrnice [OMISSIS] [2008/50] stanoví: „Tato směrnice stanoví opatření zaměřená na:1) vymezení a stanovení cílů kvality vnějšího ovzduší určených k zabránění a předcházení škodlivým účinkům na lidské zdraví a životní prostředí jako celek nebo k jejich snížení;[...].“ Článek 4 směrnice stanoví: „Členské státy na celém svém území stanoví zóny a aglomerace. Posuzování kvality ovzduší a řízení kvality ovzduší se provádí ve všech zónách a aglomeracích.“ Odstavec 1 článku 13 této směrnice stanoví: „Členské státy zajistí, aby úroveň oxidu siřičitého, PM10, olova a oxidu uhelnatého ve vnějším ovzduší nepřekračovaly v žádné části jejich zón a aglomerací mezní hodnoty stanovené v příloze XI. Pokud jde o oxid dusičitý a benzen, nesmějí být mezní hodnoty uvedené v příloze XI překračovány ode dne v ní uvedeného [...].“

3. Na druhé straně [OMISSIS] článek 23 [odst.1] směrnice [OMISSIS] [2008/50] stanoví: „*Pokud v daných zónách nebo aglomeracích překračují úroveň znečišťujících látek ve vnějším ovzduší jakoukoli mezní hodnotu nebo cílovou hodnotu, a v každém případě navíc i jakoukoliv příslušnou mez tolerance, členské státy zajistí, aby byly pro tyto zóny nebo aglomerace vypracovány plány kvality ovzduší za účelem dosažení příslušné mezní nebo cílové hodnoty uvedené v přílohách XI a XIV. V případě překročení mezních hodnot, u nichž již uplynula lhůta, od které je třeba hodnoty dodržovat, stanoví plány kvality ovzduší náležitá opatření, aby bylo období překročení co možná nejkratší. Plány kvality ovzduší mohou navíc zahrnovat zvláštní opatření zaměřená na ochranu citlivých skupin obyvatelstva, včetně dětí. Tyto plány [OMISSIS] kvality ovzduší obsahují alespoň informace uvedené v oddíle A přílohy XV a mohou zahrnovat opatření podle článku 24. Tyto plány se Komisi sdělí neprodleně a nejpozději dva roky po skončení roku, v němž bylo zaznamenáno první překročení. [...].“*

4. Na podporu návrhových žádání svého odvolání, která znějí na náhradu újmy, JP zejména tvrdí, že mu vznikla újma na zdraví v důsledku zhoršení vnějšího

ovzduší v zeměpisné oblasti regionu Ile-de-France, kde má bydliště. Vzhledem k tomu, že podle JP je toto zhoršení výsledkem skutečnosti, že francouzské orgány nespĺnily povinnosti vyplývající pro ně z ustanovení směrnice 2008/50 citovaných výše v bodech 2 [OMISSIS] a 3 [OMISSIS], dovolává se JP na tomto základě odpovědnosti státu za účelem získání náhrady uplatňované újmy na zdraví.

K závažným obtížím při výkladu práva Evropské unie, které vznáší návrh JP:

5. Odpověď na návrhová žádání JP, která znějí na náhradu újmy, předpokládá, že bude upřesněn dosah ustanovení čl. 13 odst. 1 [OMISSIS] a čl. 23 odst. 1 [OMISSIS] směrnice 2008/50[OMISSIS], pokud jde o přiznání práva na náhradu újmy na zdraví jednotlivcům v případě dostatečně závažného porušení povinností vyplývajících z těchto ustanovení ze strany členského státu Evropské unie.

6. Tato otázka, která je určující pro vyřešení sporu, představuje závažné obtíže při výkladu unijního práva. Je proto třeba předložit ji Soudnímu dvoru na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie a do doby, než Soudní dvůr rozhodne, přerušit řízení o návrhu JP.

ROZHODL:

Článek první: Řízení o návrhu JP se přerušuje do doby, než Soudní dvůr Evropské unie rozhodne o následujících otázkách:

„1) Musí být použitelná pravidla práva Evropské unie vyplývající z ustanovení čl. 13 odst. 1 [OMISSIS] a čl. 23 odst. 1 [OMISSIS] směrnice 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu [(Úř. věst. 2008, L 152, s. 1)] vykládána tak, že v případě dostatečně závažného porušení povinností, které z těchto pravidel vyplývají, ze strany členského státu Evropské unie přiznávají jednotlivcům právo obdržet od dotčeného členského státu náhradu újmy na zdraví, která je v přímé a nepochybné příčinné souvislosti se zhoršením kvality ovzduší?

2) Za předpokladu, že výše uvedená ustanovení skutečně mohou založit takový nárok na náhradu újmy na zdraví, jakým podmínkám podléhá vznik tohoto nároku, zejména s ohledem na datum, ke kterému musí být posouzeno nesplnění povinností přičitatelné dotčenému členskému státu?“

[OMISSIS]